

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вчена рада
Східноєвропейського
університету імені Рауфа
Аблязова
від 18.12.2020 протокол № 3

Голова Вченої ради, ректор
Східноєвропейського
університету імені Рауфа
Аблязова

І.Б. Чудаєва

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ТА УМОВИ ОБРАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ
ОСВІТИ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН**

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ Університету
від 21.12.2020 № 18

1. Загальні положення

1.1. Положення розроблено з метою конкретизації процедури формування переліку та подальшого вивчення здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) вибіркового освітніх компонентів.

1.2. Положення містить основні вимоги щодо здійснення здобувачем права вибору відповідно до розділу X ст. 62 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р., пункт 15: «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обов'язку, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти». Не менше 60 кредитів ЄКТС для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» та не менше 24 кредитів ЄКТС для здобувачів освітнього ступеня «магістр». До числа вибіркового освітніх компонентів можуть включатися навчальні дисципліни, курсова робота.

1.3. Дисципліни можуть вважатися вибіровими лише якщо вони є такими з точки зору здобувача вищої освіти. В основі системи вибіркового дисциплін закладено принцип індивідуального вибору кожного здобувача вищої освіти.

1.4. Вибіркові навчальні дисципліни вводяться з метою задоволення особистих інтересів, освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів; посилення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці та ефективного використання можливостей університету; врахування регіональних потреб; дозволяють здійснювати впровадження спеціалізацій у межах базової спеціальності тощо.

1.5. Навчальні плани мають враховувати вимогу щодо вибіркового дисциплін. Для цього навчальний план кожної спеціальності має включати лише обов'язкові дисципліни та передбачати відповідне планування навчального часу (навчального навантаження) для вибіркового дисциплін. Навчальні плани містять вибіркові компоненти без вказівки конкретної назви (назви вибіркового дисциплін знаходяться в Каталозі вибіркового компонентів) у кредитах ЄКТС, аудиторних годин та обсягу самостійної роботи.

1.6. Для конкретизації планування та організації навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який формується на підставі навчального плану відповідної спеціальності та затвердженого переліку вибіркового дисциплін.

1.7. При виборі дисциплін здобувач має забезпечити виконання встановленого річного обсягу навчальних кредитів – 60 кредитів на навчальний рік.

1.8. Вибір дисциплін варіативної частини освітньої програми здобувач здійснює при формуванні індивідуального навчального плану. Згідно з вимогами Європейської кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу індивідуальний навчальний план студента (ІНПЗО) є основним робочим документом студента. ІНПЗО розробляється на навчальний рік на підставі робочого навчального плану і включає всі обов'язкові навчальні дисципліни та вибіркові навчальні дисципліни, обрані студентом, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки фахівця певного рівня вищої освіти, з урахуванням структурно-логічної послідовності вивчення навчальних дисциплін, що визначають зміст освіти за певною спеціальністю, та системи оцінювання (підсумковий контроль знань, атестація випускника).

1.9. Здобувач вищої освіти може обрати будь-яку дисципліну, що запропонована на вибір в університеті, незалежно від спеціальності, з інших освітніх програм (зокрема і тих, які не пов'язані зі спеціальністю здобувача, з можливими обмеженнями щодо необхідності вивчення дисциплін-передумов та розумними обмеженнями організаційного характеру). Даний критерій є важливим як з точки зору особистісного розвитку здобувача, так і з метою запровадження міждисциплінарності в освітній процес.

1.10. Вивчення вибірових дисциплін проводиться:

- на бакалаврському рівні вищої освіти – з другого навчального року (третього семестру);
- на магістерському рівні вищої освіти – з першого навчального року (відразу після зарахування на навчання).

2. Порядок формування вибіркової складової індивідуального навчального плану здобувача освіти

2.1. Кафедри, які забезпечують викладання вибірових дисциплін за спеціальностями, до 01 квітня кожного навчального року подають до деканатів список дисциплін, які пропонуються для вибору студентам на наступний навчальний рік. На основі цих списків створюється «Каталог вибірових компонентів вільного вибору здобувачів вищої освіти» (далі Каталог вибірових компонентів). Каталог з анотаціями до вибірових дисциплін виставляється на сайті Університету.

2.2. Вчена рада університету затверджує Каталог вибірових компонентів за всіма рівнями вищої освіти після погодження з навчально-організаційним відділом.

2.3. Деканати спільно з кафедрами ознайомлюють студентів із затвердженим Вченою радою переліком вибіркових дисциплін та інформують студентів про особливості формування груп для вивчення вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік.

2.4. Після погодження дисциплін з кафедрами студенти подають заяви про обрані ними дисципліни з проханням включити їх до свого індивідуального плану.

2.5. Заяви студентів щодо вибіркових дисциплін, включених після погодження у встановленому порядку до індивідуальних планів, зберігаються в деканаті протягом усього терміну навчання студента.

2.6. Вибір дисциплін студентами, що навчаються за ОС «бакалавр» здійснюється шляхом подачі письмової заяви до 15 травня поточного навчального року. Здобувачі ОС «магістр» подають заяву до початку навчального року.

2.7. На підставі поданих заяв до 01 червня декан факультету формує подання на розподіл академічних груп за обраними дисциплінами та подає до навчальної частини.

2.8. Якщо для вивчення окремої вибіркової дисципліни не сформувалась мінімальна кількість, деканат доводить до відома студентів перелік дисциплін, які не будуть вивчатись. Після цього студент протягом тижня повинен обрати інші дисципліни, з яких сформувалась (чи сформується) кількісно достатня група студентів.

2.9. Для формування контингенту студентів для вивчення вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік кафедри ознайомлюють студентів з переліком вибіркових дисциплін, викладання яких вони забезпечують, та їхніми анотаціями, сприяють студентам в одержанні в повному обсязі інформації про вибірку дисципліну. Для отримання більш детальної інформації студенти мають право ознайомитись з робочими програмами дисциплін, а також навчальними планами підготовки фахівців з інших спеціальностей.

2.10. Мінімальна чисельність бакалаврів та магістрів у групі з вивчення вибіркових дисциплін повинна складати не менше **6** осіб.

2.11. Якщо студент із поважної причини не зміг записатися вчасно, він, надавши відповідні документи, звертається до декана із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін. Здобувач освіти, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які вважаються базовими для його спеціальності, або з міркувань оптимізації навчальних груп і потоків.

2.12. Студент в односторонньому порядку не може відмовитись від вивчення запланованої дисципліни. Самочинна відмова від запланованої дисципліни тягне за собою академічну заборгованість. Внесення у ІНПЗО додаткових навчальних дисциплін без погодження декана не має юридичної сили. Вивчені таким чином курси не зараховуються.

2.13. Щорічно, в перший тиждень після завершення навчального року, студенти подають на факультет ІНПЗО для перевірки фактичного виконання плану і прийняття рішення щодо подальшого навчання студентів.

2.14. Копія наказу про вивчення вибірових дисциплін надається до навчального відділу для складання та затвердження робочих навчальних планів, врахування в розрахунку навчального навантаження відповідних кафедр на навчальний рік та в розкладі занять.

2.15. Розклад занять формується навчальним відділом з урахуванням необхідності забезпечення права студентів на вивчення дисциплін вільного вибору в час, що не співпадає з розкладом занять студента за спеціальністю.

3. Процедура перезарахування кредитів

3.1. Випускова кафедра може дозволити студентам-учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибірові дисципліни, які прослухані в іншому університеті-партнері, але не передбачені навчальним планом відповідної спеціальності в університеті.

3.2. Випускова кафедра може дозволити перезарахування дисциплін у разі поновлення або переведення студента.

3.3. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови виконання ними функції споріднених компетентностей.

4.4. Зміни та доповнення до даного Положення вносяться та затверджуються Вченою радою університету у тому ж порядку, що й саме Положення.